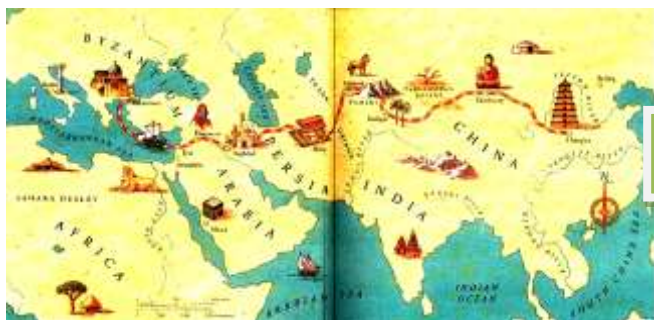

EUROPEERNES STORE OPPDÅGELSESRISER

På 1300-tallet oppstod det et stort og mektig rike i Tyrkia – **det Ottomanske rike**. I 1453 tok ottomanene kontroll over **Konstantinopel**. Nå kunne europeerne ikke bruke **Silkeveien** som **handelsvei** til Asia. Derfor måtte de prøve å finne nye veier. En del europeere ønsket å finne **gull** og andre **rikdommer** i andre land.

Silkeveien

Det Ottomanske riket

Vasco da Gama finner veien til India

I 1497 reiste Vasco da Gama med fire skip fra Portugal som på den tiden var en **mektig sjønasjon**. Han reiste rundt Afrika til India. Der ble ekspedisjonen **vennlig mottatt** av den indiske **fyrste**. Vasco da Gama **returnerte** til Portugal i 1499. Han hadde med seg nok pepper til å betale hele reisen og ble mottatt med **æresbevisninger** da han kom tilbake.

Nå kunne europeere **frakte** og tjene mye penger på **silke**, **krydder** og andre varer fra Asia. Disse varene var meget **kostbare** i Europa på denne tiden. Selv om de ikke kontrollerte hele Middelhavet, kunne de **tjene** mye penger på handel.

Sjøveien til India rundt

Christoffer Columbus oppdager Amerika

Oppgjennom sin tid som **oppdagelsesreisende** og **handelsmann** gjorde Christoffer Columbus fire store reiser.

I år 1492 seilte den italienske handelsmannen Christoffer Columbus med tre **skip** fra Spania vestover for å finne

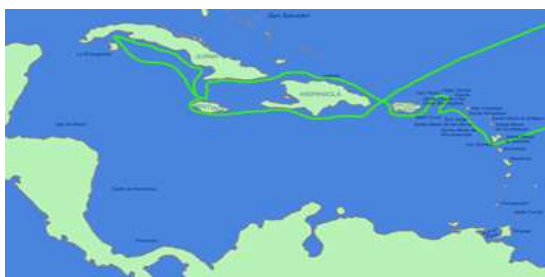

veien til Asia uten å reise rundt Afrika. Det var en farlig reise fordi de ikke visste hvor lenge **ferden** ville vare og om de hadde nok mat og drikke. Etter to måneder fant Columbus land. Det var **Amerika**, men han trodde selv at han hadde kommet til **India**. På den tiden visste ikke europeere at Amerika **eksisterte**. Derfor kalte han **lokalbefolkningen** for **indianere** og landet for **Vestindia**.

Columbus hadde med seg **tobakksvarer**, **ananas** og **hengekøyer** tilbake fra øyene Haiti og Cuba. Dette var noe nytt og som han **introduserte** for europeerne.

Den første reisen (1485 - 1493)

Den andre reisen (1493 - 1496)

Den tredje reisen (1498)

Vi sier at Columbus var den første europeeren som oppdaget Amerika, men det finnes bevis på at vikingen Leiv Eriksson gjorde det på 900-tallet, altså 500 år før Columbus. **Kontinentet** Amerika har fått navnet sitt etter en italiensk oppdager som het **Amerigo Vespucci**. Det er

nemlig Amerigo Vespucci som i 1500-1501 etter å ha utforsket kysten, hevdet at Amerika var **et eget kontinent** og ikke Øst-Asia som Columbus hadde trodd.

Ferdinand Magellan – veien til Stillehavet rundt Amerika

I 1519 seilte portugiseren Fernando Magellan ut for å finne **sjøveien** til Sør-Asia. Han fikk **støtte** fra spanskekongen fordi den portugisiske kongen ikke ønsket å **støtte** Magellans **vanvittige** prosjekt. På det tidspunktet kontrollerte portugiserne sjøveien **rundt** Afrika, så spanskekongen var blitt **fristet** av Magellans tilbud om å finne en rute sør for Amerika.

Det handlet om å tjene penger på **krydder** og andre varer fra Asia: **kanel, pepper, hvitløk** o.s.v.

Magellan seilte ut med fem gamle og utslitte skip. Han nådde Guam og var den første europeeren som kom frem til Filippinene, der han selv ble drept. På det tidspunktet hadde **skjørbuk**, annen sykdom og **mytteri** tatt så mange av den opprinnelige besetningen at de måtte etterlate det ene skipet der.

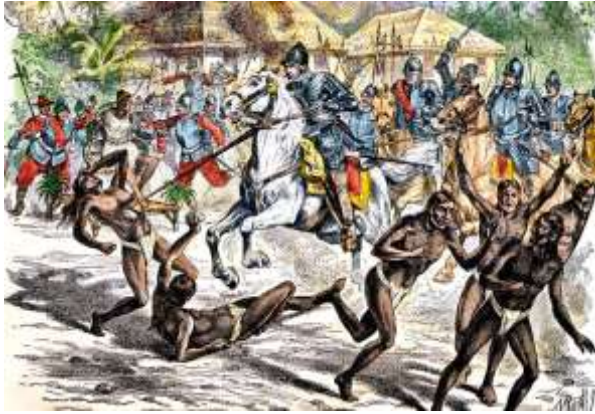
Underveis til Indiahavet **forliste** etter hvert fire skip. Kun ett skip i ekspedisjonen, Victoria,

kom hjem til Spania. Det var i 1522. Av 235 menn var bare 18 ennå i live, men med seg hadde de 25 tonn av de **ettertraktede krydderne**.

Krydder

Oppdagelsen av Amerika

Oppdagelsen av Amerika var viktig for europeerne. Utover 1500-tallet reiste mange europeere til Amerika. Dette ble begynnelsen på kolonitiden. Europeerne tok kolonier i Amerika, Afrika og Asia. Europa ble rikere og **mektigere** på grunn av dette.

For **lokalbefolkningen**, blant annet indianere i Amerika og den afrikanske befolkningen, ble dette en **katastrofe**. Indianerne ble drept eller døde av smittsomme sykdommer som europeere brakte med seg. Man regner at i år 1492 bodde **cirka 50 millioner indianere i Amerika**. I år 1650 var **folketallet bare 8 millioner**.

NØKKELSPØRSMÅL:

1. Hva heter handelsveien fra Europa til Asia?
2. Hvorfor seilte europeerne ut for å finne nye veier til Asia?
3. Hvem fant en sjøvei fra Europa til India? Når skjedde det?
4. Beskriv reiseruten fra Portugal til India.
5. Hva er Ferdinand Magellan berømt for?
6. Hvem oppdaget Amerika? Når var det?
7. Synes du at Vasco da Gama, Columbus, Magellan og andre oppdagelsesreisende var modige?
8. Hvilken betydning hadde oppdagelsen av Amerika for Europa?
9. Hvilken betydning hadde oppdagelsen av Amerika for indianere?